

SAK 15/2024

REGULERING AV FISKET ETTER PIGGHÅ OG HÅBRANN I 2025

1. SAMMENDRAG

Det har så langt i 2024 (per 16. oktober) blitt landet 240 tonn pigghå. Fartøy under 15 meter har landet 171 tonn, og fartøy over 15 meter har landet 69 tonn. Av de totale landingene har 213 tonn blitt fanget med garn, 12 tonn blitt fanget med krokredskap, 6 tonn med not, 3 tonn med snurrevad, 5 tonn med trål og 1 tonn med bur og ruser.

Fiskeridirektøren foreslår å utvide adgangen til å fange inntil 15 % pigghå avregnet første og andre halvår til å gjelde fartøy under 15 meter som fisker med andre redskaper enn konvensjonelle, samt fartøy over 15 meter uavhengig av redskap.

Det er også forbud mot å fiske og å lande håbrann. Dette gjelder for alle fartøy, og levedyktig håbrann skal straks slippes på sjøen. Det er ikke ilandføringsplikt for døende eller død håbrann. Alle fangster skal rapporteres.

Det har så langt i 2024 (per 16. oktober) blitt landet 5 tonn håbrann.

Fiskeridirektøren foreslår å åpne opp for at fiskeren kan lande og beholde døende eller død håbrann tatt som uunngåelig bifangst ved fiske etter andre fiskeslag.

2 PIGGHÅ

2.1 REGULERINGSHISTORIKK OG BESTANDSSITUASJON

I 2007 ble det innført forbud mot direktefiske etter pigghå, med unntak for kystfartøy under 28 meter som fisket med konvensjonelle redskaper. Fra 2011 gjaldt forbudet for alle fartøygrupper. I påfølgende år har fisket vært regulert med ulike varianter av bifangst og avregningsperioder (tabell 1). Fiskeridirektoratet fikk tilbakemeldinger om vanskeligheter med å gjennomføre et ordinært fiske etter andre fiskeslag, primært fra den minste flåten som ikke har anledning til å gå like lange distanser som de større fartøyene.

Etter mange år med 0-råd for pigghå i Nordøst-Atlanteren kom ICES i 2022 med et kvoteråd på 17 353 tonn pigghå i 2023 og 17 855 tonn pigghå i 2024. Fiskeridirektøren åpnet i 2023 for første gang siden 2010 for et direktefiske etter pigghå for fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap. Fartøy over 15 meter som fisker med garn og line beholdt vilkårene og de to periodene for fangstavregning. Forskriften er tidsubestemt siden det ikke er fastsatt kvote for pigghå som en del av reguleringen.

Kvoterådet for pigghå fra ICES for de neste to årene utgjør en liten økning fra forrige toårsperiode, og anbefalingen er at det ikke fiskes mer enn 22 309 tonn pigghå for 2025 og 22 594 tonn pigghå for 2026 i Nordøst-Atlanteren.

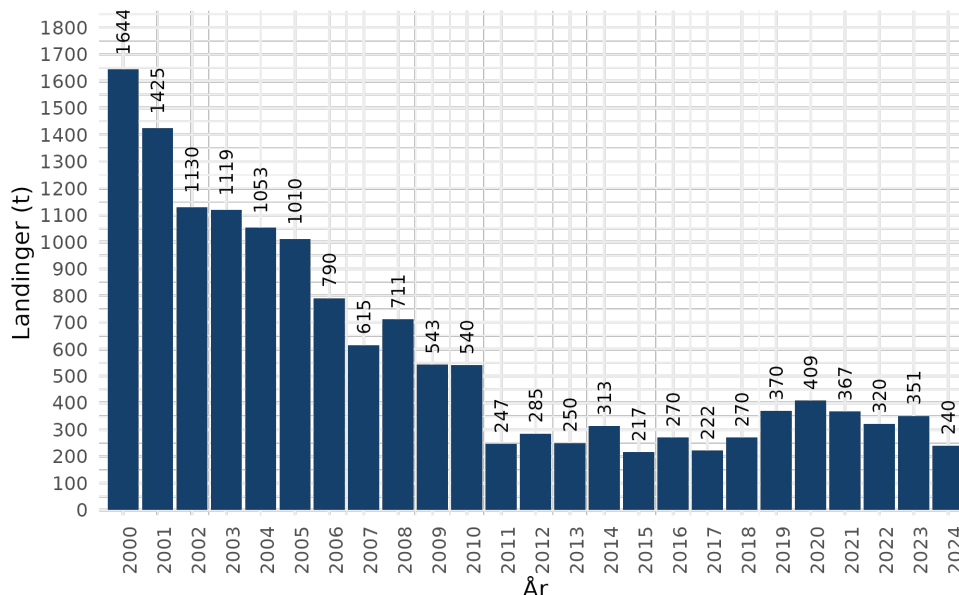
Tabell 1: Oversikt over reguleringen av pigghå fra 2007 til i dag.

Periode	Regulering
2007–2009	Fra 1. januar 2007 ble det innført forbud mot direktefiske etter pigghå. Unntak for kystfartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap.
2010	Forbud mot direktefiske etter pigghå. Unntak for kystfartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap.
2011–2022	<p>2011: Forbud mot direktefiske etter pigghå. Forbudet gjelder alle fartøygrupper. Bifangstregulering for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. I J-264-2009 ble det presisert at det kun var uunngåelig bifangst av pigghå som kunne landes. Dette ble endret 7. oktober 2011 slik at all bifangst av pigghå kunne landes.</p> <p>2012: Ukeavregning på 20 % bifangst første halvår. Avregningsperiode fra 4. juni 2012 til og med 31. desember der fangst av pigghå kunne utgjøre 20 % av samlet fangst i hele perioden. Fra og med 31. juli ble avregningsperioden innskrenket til å gjelde konvensjonelle fartøy som fisker med garn og line.</p> <p>2013: To halvårslige avregningsperioder på bifangst. I hver av periodene kan fangst av pigghå utgjøre inntil 15 % av samlet fangst i hele perioden. Kun garn og linefangster inngår i avregningsgrunnlaget. Torsk og hyse fisket nord for 62°N samt pelagisk fisk inngår ikke i avregningsgrunnlaget.</p>
2023–	Forbud mot direktefiske etter pigghå. Unntak for fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap. Norske fartøy over 15 meter som fisker med garn og line er tillatt å ha inntil 15 % fangst av pigghå. Avregningsperiode fra samlet fangst i perioden fra og med 1. januar til og med 30. juni og perioden 1. juli til og med 31. desember. Torsk og hyse fisket nord for 62°N samt pelagisk fisk inngår ikke i avregningsgrunnlaget.

2.2 LANDINGER OG GJENNOMSNIITTSPRISER

De årlige landingene har vært lav og relativt stabil de siste ti årene (Figur 1).

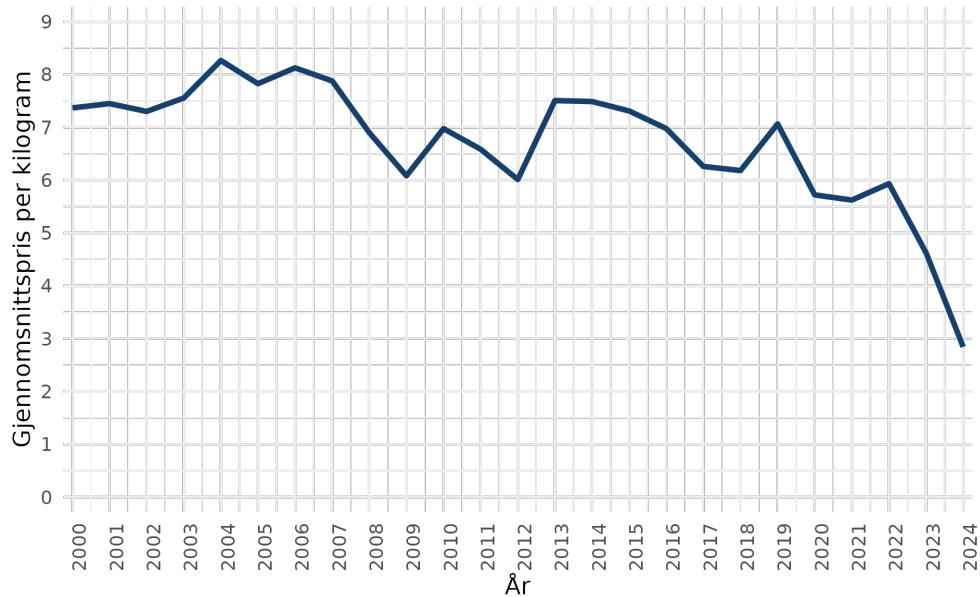
Figur 1: Årlige landinger av pigghå i perioden 2000-2024.



Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister per 16. oktober 2024

Gjennomsnittlig pris per kilo har historisk variert med over tre kroner per kilo, og har de siste årene vært lav (Figur 2). Det var en reduksjon i gjennomsnittsprisen i 2023, og en ytterligere reduksjon så langt i 2024.

Figur 2: Gjennomsnittlig pris per kilogram pigghå i perioden 2000-2024.

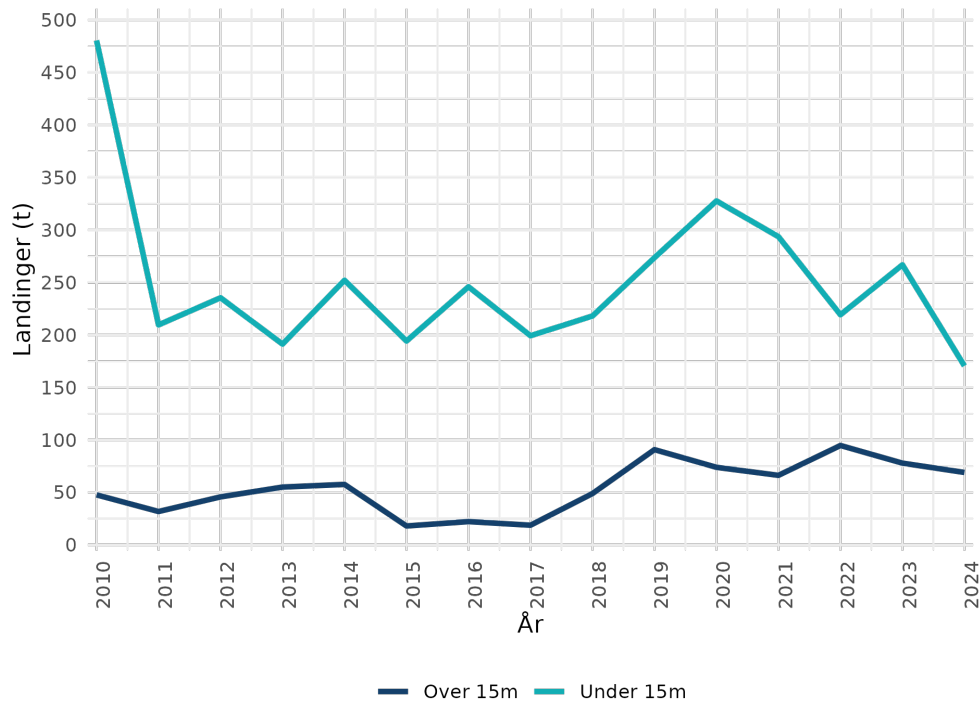


Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 4. oktober 2024

2.2 FISKE FORDELT PÅ REDSKAPS- OG FARTØYGRUPPER

Landingene av pigghå for fartøy under 15 meter har variert noe de siste årene (Figur 3). Det ble landet 219 tonn pigghå i 2022, 267 tonn i 2023 og 171 tonn så langt i 2024 (per 16. oktober). Landingene av pigghå for fartøy over 15 meter har variert mindre de siste årene. I 2022 ble det landet 95 tonn, i 2023 78 tonn og så langt i år har det blitt landet 69 tonn (per 16. oktober).

Figur 3: Landinger for fartøy over og under 15 meter i perioden 2010-2024.

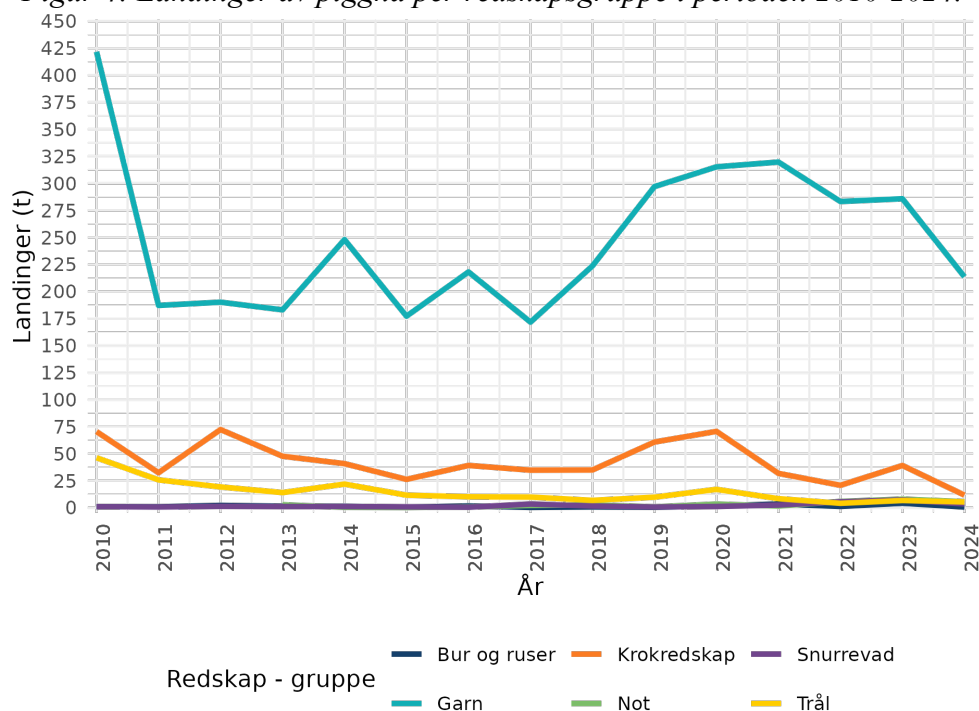


Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2024

Det ble inndradd fangst av pigghå to ganger i 2022, og fire ganger så langt i 2024. Pigghå har ikke utgjort mer enn 15% av fangsten i første eller andre avregningsperiode i 2022, 2023 eller så langt i 2024 for fartøy over 15 meter som fisker med garn eller line. Pigghå utgjorde generelt en større andel av fangsten i andre avregningsperiode.

Landingene fordelt på redskap har vært relativt stabil over tid (Figur 4). I 2022 ble 283 tonn fanget med garn og 21 tonn fanget med krokredskaper. En mindre andel ble fanget med not (6 tonn), snurrevad (5 tonn), trål (4 tonn) og teiner og ruser (1 tonn). I 2023 ble 286 tonn fanget med garn og 39 tonn fanget med krokredskaper. En mindre andel ble fanget med not (8 tonn), snurrevad (7 tonn), trål (7 tonn) og teiner og ruser (1 tonn). Så langt i 2024 (per 16. oktober) har 213 tonn blitt fanget med garn, 12 tonn blitt fanget med krokredskap, 6 tonn med not, 3 tonn med snurrevad, 5 tonn med trål og 1 tonn med bur og ruser.

Figur 4: Landinger av pigghå per redskapsgruppe i perioden 2010-2024.



Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2024

2.3 REGULERINGSTILTAK FOR PIGGHÅ I 2025

Fiskeridirektoratet foreslår å videreføre adgangen fartøy under 15 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap har til å fiske og lande pigghå. Det foreslås dessuten å åpne for at fartøy under 15 meter som fisker med andre redskaper enn konvensjonelle skal kunne fange inntil 15 % pigghå i to avregningsperioder (første og andre halvår). For fartøy over 15 meter foreslås det å utvide gjeldende regel til å omfatte fartøy som fisker med andre redskaper enn garn og line. Adgangen til å fange inntil 15 % pigghå i to avregnings-perioder vil da gjelde uavhengig av redskap. Dette begrunnes i økt kvoteråd fra ICES, og tilbakemelding fra aktører om at dette vil bidra til å gjøre fiske etter andre fiskeslag mer rasjonelt. Torsk og hyse fisket nord for 62°N samt pelagisk fisk skal fortsatt ikke inngå i avregningsgrunnlaget.

Fiskeridirektøren foreslår å utvide adgangen til å fange inntil 15 % pigghå avregnet første og andre halvår til å gjelde fartøy under 15 meter som fisker med andre redskaper enn konvensjonelle, samt fartøy over 15 meter uavhengig av redskap.

3 HÅBRANN

3.1 REGULERINGSHISTORIKK OG BESTANDSSITUASJON

Det gjelder et generelt forbud mot å fiske og å lande håbrann. Dersom fartøy ved fiske etter andre fiskeslag får bifangst av håbrann, skal levedyktig fisk straks slippes på sjøen. Det gjelder ikke ilandføringsplikt for død eller døende håbrann. Alle fangster skal likevel rapporteres. I tabell 1 under vises en oversikt over reguleringen av håbrann fra 2006 og fram til i dag.

Tabell 2: Oversikt over reguleringen av håbrann fra 2006 og fram til i dag.

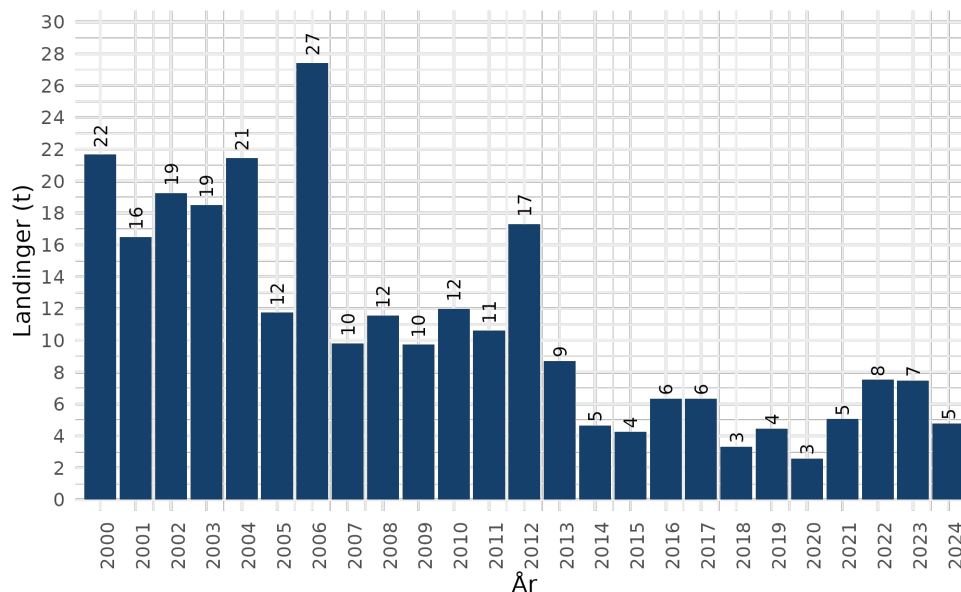
Periode	Regulering
2006-2010	Forbud for norske fartøy å lande håbrann i Norges økonomiske sone og i internasjonale farvann. Bifangst av håbrann skal landes. (J-256-2006, J-247-2007, J-47-2008, J-267-2008, J-264-2009).
2010-2011	Uunngåelig bifangst av håbrann kan landes. Ved landing av håbrann som bifangst skal det på sluttseddelen i tillegg til vekt oppgis antall fisk. (J-285-2010)
2011	Fra 8. oktober: Det er forbudt å fiske og lande håbrann. Forbudet gjelder også fritidsfiske. Dersom fartøy ved fiske etter andre fiskeslag får bifangst av håbrann, skal levedyktig fisk straks slippes på sjøen. Uunngåelig bifangst kan landes. Ved landing av håbrann som bifangst skal det på landings- eller sluttseddelen oppgis både vekt og antall individ. (J-204-2011).
2011-2012	Fra 22. desember 2011: Ved bifangst av håbrann, skal levedyktig fisk straks slippes på sjøen. Det gjelder ikke ilandføringsplikt for håbrann. Alle fangster skal likevel rapporteres. Ved landing av håbrann som bifangst skal det på landings- eller sluttseddelen oppgis både vekt og antall individ. (J-280-2011, J-112-2012, J-113-2012)
2012-2013	Fra 2. august 2012: Ved bifangst av håbrann, skal levedyktig fisk straks slippes på sjøen. Det gjelder ikke ilandføringsplikt for død eller døende håbrann. Alle fangster skal likevel rapporteres. Ved landing av håbrann som bifangst skal det på landings- eller sluttseddelen oppgis både vekt og antall individ. (J-144-2012, J-229-2012, J-104-2013).
2014-	Det er forbudt å fiske og lande håbrann. Det er også forbudt å skjære finnene av håbrann før fangsten er landet. Dersom fartøy ved fiske etter andre fiskeslag får bifangst av håbrann, skal levedyktig fisk straks slippes på sjøen. Det gjelder ikke ilandføringsplikt for død eller døende håbrann. Alle fangster skal likevel rapporteres. (J-250-2013, J-295-2022).

Etter mange år med 0-råd for håbrann i Nordøst-Atlanteren kom ICES i 2022 med et kvoteråd på 219 tonn håbrann i 2023 og 231 tonn håbrann i 2024. Rådet er videreført for de to neste årene, hvor det anbefales at det ikke fiskes mer enn 231 tonn i 2025 og 231 tonn i 2026. Arten er oppført som «sårbar» på den norske rødlisten.

3.2 OPPSUMMERING AV FISKET ETTER HÅBRANN

Hittil i 2024 har det blitt landet 5 tonn håbrann. Dette er cirka på nivå med landingene de siste ti årene (se Figur 5). Samlet fangst forventes å være større enn landingene siden det ikke gjelder ilandføringsplikt for håbrann selv om den er død eller døende.

Figur 5: Årlige landinger av håbrann i perioden 2000 til 2024.



Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2024

3.3 REGULERINGSTILTAK FOR HÅBRANN I 2025

Dagens reguleringsforskrift åpner ikke for bifangst av håbrann. Ved landing blir derfor fangstverdien inndratt av salgslagene.

All fangst av håbrann skal rapporteres, men i dag finnes det ikke hensiktsmessige rapporteringsløsninger for utilsiktet bifangst av håbrann som gjenutsettes, enten fisken er levende, døende eller død. I dag rapporterer fiskere om bifangst til FMC, hvor informasjonen lagres i fartøyhistorikken. Denne informasjonen blir ikke inkludert i fangst- eller landingsstatistikk. I mangel på hensiktsmessige rapporteringsløsninger for utilsiktet bifangst forventer Fiskeridirektoratet at en del bifangst av håbrann ikke rapporteres.

Fiskeridirektoratet foreslår å åpne for at fiskeren kan lande og beholde uunngåelig bifangst av håbrann. Dette begrunnes i at en har gått fra et nullråd til et kvoteråd. Adgangen til å beholde uunngåelig bifangst kan begrenses til døende eller død håbrann. Det at fiskeren får betaling for landing av døende og død uunngåelig bifangst av håbrann kan bidra til en bedre oversikt over beskatningen og styrke datagrunnlaget.

Fiskeridirektøren foreslår å tillate at fiskeren kan lande og beholde døende eller død håbrann tatt som uunngåelig bifangst ved fiske etter andre fiskeslag.